

Jak to było z dr. Martensem

Ostatnie przesilenie belgijskie miało powody bardzo napozór blache, natomiast ujawniło głębokie rozbięcie społeczeństwa w po-
glądach na współzależność Flaman-
dów i Wallonów, w jednym pań-
stwie, a nawet daleko idące róż-
nice poglądów na wagę zagad-
nień etnicznych.

OD SZUBIENICY DO NIESMIERTELNOŚCI

Powodem bezpośrednim była no-
minacja Dr. Martensa na stano-
wisko członka Akademii flamand-
skiej.

Prasa narodowa francuska ca-
łą winę spędza na niedołęstwo
władz wojskowych, które zamiast
rozstrzelać Martensa dwadzieś-
cia lat temu, pozwoliły mu zbiec.
Skazany na karę śmierci za współ-
działanie z Niemcami podczas o-
kupacji niemieckiej, Dr. Mar-
tens dłuższy czas przebywał na
wyspach w Holandii, wreszcie
doczekał się amnestii i wrócił do
Belgii. Ten wybitny fachowiec
urządził się świetnie materialnie,
ale chcąc się odegrać również no-
ralnie, przystąpił do ruchu sepa-
ratystycznego Flamandów, który
próbował rozdmuchać już pod-
czas okupacji niemieckiej. Wresz-
cie doczekał się chwili, że nomi-
nacja jego została podsunęta kró-
lowi i podpisana.

WIEDZIELI CZY NIE WIEDZIELI?

Jedni twierdzą, że po prostu
członkowie rządu zapomnieli o
Dr. Martensie i jego wyczynach,
inni dowodzą, że podpisano nomi-
nację z całą świadomością pod
naciskiem Flamandów. Dość, że
na tym tle wybuchło przesilenie.
Zaczęło się od pobicia premiera
Spaaka przez kombatanów. Libe-
ralowie żądali unieważnienia no-
minacji, grożąc obaleniem gabi-
netu. Młodemu premierowi nie
skoro było opuszczać fotel, więc
zdecydował się na walkę i uzy-
skał w parlamencie przewagę
dwóch głosów. W tych warun-
kach trudno było się upierać, wy-
padało złożyć prośbę o dymisję.
Liberalna partia w skład nowego
gabinetu Pierlot (katolika) nie
weszła, został on wyłącznie sfor-
mowany spośród katolików i so-
cjalistów. Zadrężenie trwa na-
dal, a nawet wzrasta.

KANALIA ALE NASZA

Flamandowie, a szczególnie
kombatan ci flamandzcy przyzna-
ją, że Dr. Martens w czasie woj-
ny zachował się jak kanalia. Nie
tylko pomagał Niemcom skruszyć

bierny opór ludności cywilnej,
ale posunął się tak daleko, że w
towarzystwie oficerów armii oku-
pacyjnej „dodawał otuchy” żoł-
nierzom niemieckim w okopach
na odcinkach, gdzie walczyli oni
z oddziałami bohaterskiego króla
Alberta. Zresztą nawet Flaman-
dowie przyznają, że Dr. Martens
podczas okupacji nie tyle kiero-
wał się ideowością flamandz-
ką, ile zwykłym wyrachowaniem.
Ale, dodają Flamandowie, nie
chcemy aby się Wallonowie wtrą-
cali do tej sprawy. Chodzi o na-
szą akademię i my w tych spra-
wach decydujemy. Twierdzą, że
nie byłoby tych zdradzieństw w o-
góle, gdyby mniejszość flamandz-
ka uzyskała całkowitą niezależ-
ność, przede wszystkim w dzie-
dzinie wychowania, z własnym
ministerstwem oświaty na czele.
Separatyzm flamandzki został
stworzony przez Niemców pod-
czas okupacji i jest nadal przez
nich podsycany, jednak istnienie
jego jest faktem niezaprzeczal-
nym.

KRYZYS MORALNY

Sprawa Dr. Martensa ujawniła
również głęboki kryzys moralny.
W demokracjach często się zda-
rza, że ludzie najgorszej kondui-
ty stają się z czasem potrzebnymi
w rozgrywkach partyjnych i uzy-
skują prawo obywatelstwa, amne-
stii i t. p. Jednak od amnestii do
gloryfikowania i obdarzania zbro-
dniarza szacownym stanowis-
kiem członka Akademii, jest dość
daleko. Dlatego liberalowie za-
rzucają Spaakowi i jego zwol-
nikom po prostu amoralność i pro-
wokację uczuć narodowych.

Po ostatnich skandalach w Ban-
ku Narodowym, sprawa Marten-
sa pogłębia dalej kryzys moral-
ny i polityczny Belgii.

SYSTEM TRZECH PARTII ZAWODZI

Dotychczasowy system triali-
styczny w parlamencie i gabi-
netach zawodzi coraz częściej. Wy-
bory proporcjonalne ujawniają
chronicznie równe prawie siły
Stronnictwa Katolickiego, libe-
ralów i socjalistów, wskutek te-
go trudno o zorganizowanie zde-
cydowanej większości, gabinety
zaś, składające się z przedstawicieli
wszystkich trzech stroni-
ctw, uniemożliwiają tworząc
prace. Cała energia zostaje skre-
powana na utrzymanie równowagi.
Każde nowe przedsięwzięcie
wymaga długotrwałych i molo-
nych narad, targów, w wyniku

których najlepszy projekt, wyma-
gający na wszystkie strony, sta-
je się mało użytecznym pośred-
kiem. Wreszcie wszystkie partie
dochodzą do porozumienia, wybu-
cha taki, lub inny skandal, powo-
dujący przesilenie i trzeba całą
pracę wykonywać od początku.
Tarcia te łagodzi w dużym stop-
niu monarcha, obdarzony olbrzym-
nym zaufaniem kraju, ale pomi-
mo to, kryzys się stale pogłębia.

DEGRELLE CZUWA

Korzysta z tego wódz reksistów
Degrelle, który podczas ostatnich
wyborów poniósł porażkę, ale w
hierarchii liczbowej grup parla-
mentarnych zajmuje jednak
czwarte miejsce.

Zbąszyń — obozem

Zbąszyń, w marcu.

Już o 8-ej rano na ulicy Dwor-
cowej ludno. Obok niewielkiej
garstki robotników i kolejarzy
kołowrotek żydowski we wszyst-
kich kierunkach, trochę rejdachu
też.

ŚMIERTELNE KOSZULE

Na parterze hotelu Dworcowe-
go cizha, przez szyby widać tu-
my żydów w śmiertelnych koszul-
kach, kiwających się rytualnie.
Gospodarz na progu żartuje z
przechodniami. „Kto chce do
mnie na piwko, musi się prze-
brać w śmiertelną koszulę, ina-
czej nie puszcza. Kiwać to się
już nauczyłem i nawet mi do
twarzy w prześcieradło, kto chce
to mu pokaże”.

„TOZ”

W przedśionkach kilku domów,
na ulicy przed nimi rojno, to in-
stytucje żydowskie różnej kate-
gorii, które tu zjechały: ambula-
torium lekarskie towarzystwa
„Toz”, lecznica dentystyczna te-
goż towarzystwa, żydowskie biu-
ro rejestracyjne, komitety zapo-
mogowe i t. d. „Toz” wypisano
drobnymi literkami, natomiast
szyby ambulatorium zaopatrzono
w duży znak czerwonego krzyża.

SZA! SZA!

Obok biura rejestracyjnego na-
gły zgłęb, krzyki, prawie że bój-
ka. Krępy przodownik zeskakuje
z roweru. Sza! Sza! uspokoiło się

Przeciwko Degrelleowi sprzymie-
rzyły się wszystkie siły, broniące
starego regimu, występują prze-
ciwnie obok socjalistów rów-
nież liberalowie i katolicy. W wal-
ce z Degrellem zaangażowano na-
wet najwyższy na terenie Belgii
autorytet władz kościelnych, ale
Degrelle uważa, że jest to dopie-
ro początek jego kariery i wcale
się nie zraża.

Przeciwstawiając graczom par-
lamentarnym wszystkich trzech
kierunków — wizję nowej Belgii,
opartej na głębokich zasadach
moralnych i zwalczając wszelkie
obawy korupcji i gry politycz-
nej, Degrelle niewątpliwie znaj-
duje się na drodze do zwycie-
stwa.

A. G.

Uroczystość koronacji

Papieża Piusa XII

na fali radiowej

Fakt obioru Papieża jest do-
niosłym wydarzeniem dla całego
świata katolickiego. W związku
z tym Polskie Radio nadało w
dn. 4 marca o godz. 18.30 tran-
smisję z Watykanu, w której ra-
diosłuchacze usłyszeli streszcze-
nie pierwszej mowy Papieża Piu-
sa XII w obecności Świętego Ko-
legium Kardynalskiego. Bezpo-
średnio po tej transmisji prze-
mówił p. t. „Na przełomie dwóch
pontyfikatów” wygłosił ks. dr.
Innocenty Bocheński, prof. Uni-
wersytetu Papieskiego „Angeli-
cum” i prof. U. J. w Krakowie.

Dn. 10 marca o godz. 20.20
transmitowany będzie z Rzymu
reportaż zapoznający słuchaczy

z ceremoniałem koronacji Papie-
ża.

Dn. 11 marca około godz. 20.20
przemówi z Watykanu do radio-
słuchaczy polskich Prymas Pol-
ski ks. kardynał dr. August
Hlond.

Dn. 12 marca o godz. 8.45 rano
rozmówi radiowo transmitowa-
ną Bazyliki św. Piotra i Pa-
wła w Rzymie uroczystość kor-
onacji Papieża Piusa XII.

Tegoż dnia o godz. 19.20 red.
Zenon Skierski wygłosi z Rzymu
reportaż p. t. „Światła wieczne-
go miasta”, który zilustruje słu-
chaczom nastrój Rzymu w dniu
koronacji.

nagle, władza dosiada znów ro-
weru.

ZWYCZAJ ROWEROWY

Na ulicy prawie wcale nie wi-
dać Polaków przechodniów —
wszyscy na rowerach. Tylko ży-
dzi i ja na własnych nogach. Si-
we gospodie zjeżdżające na targ
na rowerach nikomu tu nie im-
ponują. Ludzie tu, rozstając się

z kołyską, przesiadają się na ro-
wer. Takie zwyczaje.

MARCHEWKA W TECZCE BIUROWEJ

Po nocy spędzonej w pociągu
orientuję się dość powoli, ale za-
stanawia mnie, że każdy żyd nie-
sie coś do jedzenia: kapustę na
talerzach, chleb lub ziemniaki w
siatce, mleko w butelkach. Nic

dziwnego jest to okres wegeta-
tywny, mężczyźni innej pracy
nie mają, więc znoszą pożywienie
ze sklepów lub z komitetów do-
żywiania. Eleganci niosą pod pa-
chami skórzane teczki, z których
wystaje marchewka lub inne ja-
dalne ziele.

HITLER DOBRZE WYBIERAŁ

Sądząc z ubrania i typów prze-
waża element drobnomieszczań-
ski, typów „patrycjuszowskich”
prawie wcale się nie spotyka cha-
tów również, zato gęby krzywe,
kostropate, złe, chciwe, wszystko
to cherlawe, pokraczne, ułomne.
Rzadko tylko spotyka się normal-
nie rozwiniętych. Hitler wiedział
co wybrać.

ON PRACUJE!

To wszystko oczywiście bez
pracy i już przeważnie bez pie-
niędzy. Obok ogródka na jednej z
ulic tłum żydów, wszyscy podzi-
wiają: żyd pracuje, kopie w o-
gródku, sensacja, czy to nie cięż-
ko, czy to przyjemnie?

NIECH SPRÓBUJĄ

Pytam restauratora. Czy mia-
sto na tym dobrze wychodzi. O
we! pewno, że zarobiło dużo. A
jak wam zacząć zakładać sklepy?
Niech tylko spróbują, u nas na-
ród twardy, wytrzyma!

Ale tymczasem naród zarabia.
Nie ma rodziny w Zbąszyniu któ-
ra by nie miała choć jednej ro-
dziny żydowskiej w mieszkaniu.
A ponieważ z chciwości powy-
nosili się do kuchni, albo zgoda do
gospodarskich lokali, żeby złotó-
wek żydowskich więcej uciąć.
Biorą według ugody, od uboższych
po 50 gr. od osoby.

MIESZCZAŃSTWO — SZLACHTA

— To niech pan liczy — wypadnie
na Zbąszyń przeszło 2500 zł. dzien-
nie za sam nocleg. A więc nawrót
do tradycji szlacheckiej — każdy
szlachcic miał swego żyda i każ-
dy mieszkaniec Zbąszyna też ma.
Rozmówca skrobie się w głowę i
orze, że nie, bo ze szlachcica
żyd ciągnął, a tu całkiem inaczej.

DOBRE ALE NIE ZANADTO!

Ale zupełnie dobrze to też nie
jest, bo ludzie przyzwyczajają
się do brudów, do niewygody,
chorobiska powstaną od zarazy i
od takiego mieszkania w kuch-
niach i stodołach. Lepiejby żydów
wpakować do stodoły. Niektórym
się już sprzyrzyło — nie chcą
zarabiać i usuwają żydów. A naj-
gorsze — zdaniem mego rozmów-
cy, że naród nauczy się z żydami
zadawać i może się zarazić ich
skłonnością do szachrajstwa. Też
racja!

Age.

Jak premier Wołoszyn

walczył z zarazą ukraińską?

Pod takim tytułem „Zemla i Wo-
la” cytuję wyjątki z artykułu ro-
syjskiego dziennika: „Znamia Ro-
sji”, wychodzącego w Pradze, któ-
ry na temat przeszłości „ojca”
ukraińskiego odrodzenia na Za-
karpaciu ks. Wołoszyna tak pisze:

„Okazuje się, że dzisiejszy ojciec
(batko) kółtunista i zwolennik hit-
lerowsko - totalistycznego niewol-
nictwa na Zakarpaciu, był kiedyś 100-
procentowym rosyjskim patriotą i
walczył z... podłą zarazą ukraińską.
Oto ks. Wołoszyn pisał w r. 1900 o
ukraińskich działaniach biskupa
Sotera Ortyńskiego w Ameryce w
ten sposób:

„Te straszna i podła zaraza uk-
raińska, która w Galicji w ostatnich
czasach tak silnie zagnieżdżyła się i
wprowadziła bratobójczą walkę, któ-

ra Rusina odrzuciła od cerkwi, mowy i
straszna nienawiść szerzy. Te zarazy
pisat dosłownie ks. Wołoszyn — prze-
ciwko do Ameryki biskup Ortyński, on
zaprzedał się Ukraincom, których do-
brze zna nasz rusk naród, jako ta-
kich, którzy kierują nienawiścią poli-
tyczną do wszystkich Rusinów, w
szczególności do tych, którzy twardo
stoją przy swoim historycznym pi-
śmie, mowie, obrządku i nie chcą wal-
ki z krewnymi...”

Tak pisał kiedyś ks. Wołoszyn
— kończy dziennik. Dzisiaj on nie
jest tym, kim był. Dzisiaj jest on
także rycerzem politycznej niena-
wistości i nienawidzi Rusi, osobi-
wie tych, którzy twardo trzymają
się historycznej jedności narodo-
wej, tradycji, pisma, mowy i ob-
rządku. Przemiana, jak widzimy,

bardzo ciekawa, chociaż w na-
szych podłych czasach nie rzad-
ka”.

Do tego komentarza nic dodać
więcej nie możemy. T. K.

Wizyta floty amerykańskiej w Europie

Cztery okręty odwiedzą w trzech portach europejskich

WASZYNGTON, 5. 3. Sekretarz
marynarki Swanson oznajmił
wczoraj wieczorem, iż w ciągu
lata cztery okręty amerykańskie
odwiedzą Europę, gdzie zabawią
około trzech miesięcy. Nowy
kontrołpedowiec „Jouett” opuści
Boston 7 marca udając się do
Hawru. Odwiedzi następnie Chat-
ham i Kopenhagę, powracając do
Stanów Zjednoczonych w końcu
maja.

Trzy krążowniki „New York”,
„Arkansas” i „Texas” opuszczą
St. Zjednoczone 2 czerwca i od-
wiedzą Europę.

Zmiana granic

woj. kieleckiego

Na mocy rozporządzenia p.
premiera i ministra spraw we-
wnętrznych, które ukazało się w
numerze 14 Dziennika Ustaw gmi-
na miejska Skarżysko — Kamien-
na i gmina wiejska Bliżyn (nale-
żące do powiatu koneckiego) włą-
czone zostają z dn. 1 kwietnia rb.
do pow. kieleckiego, gmina miej-
ska Szydłowiec i gmina wiejska

Szydłowiec bez gromady Skarży-
sko książęce — do pow. radom-
skiego, a gromada Skarżysko Książ-
ęce (bez gminy wiejskiej Szydło-
wiec) do gminy wiejskiej Skarży-
sko Kościelne w pow. iłżeckim.
Pozostała część pow. koneckie-
go oraz powiat opoczyński od
kwietnia zostaną przyłączone do
woj. łódzkiego.

PARYŻ, 5. 3. Nowomianowany
ambasador francuski w Burgos
marszałek Petain zdemontował

pogłoski jakoby obejmował pla-
cówkę w Burgos tylko na 3 mie-
siące.

Radcą ambasady w Burgos
mianowany został dotychczasowy
radca ambasady francuskiej w
Brukseli, Armand Gazel.

Osoba ambasadora Hiszpanii
narodowej w Paryżu nie jest je-
szcze znana, jednakże w kołach
politycznych przypuszczają, że
przebywający obecnie w Burgos
wice-dyrektor departamentu po-
litycznego, Rochart, po swym
wrocie do Paryża będzie mógł
poinformować rząd francuski o
zamiarach gen. Franco, dotyczą-
cych osoby nowego ambasadora.

Skorowidz firm polskich

wzbudził w elce zainteresowanie

W Poznaniu przystąpiono do inten-
sywnych prac przy wydaniu ogólnop-
olskiego Skorowidza Firm, Hurto-
w i Firm Polskich. Do Komitetu
Redakcyjnego należą Wielkopolski
Związek Chłopsko-Rolniczy, Zrze-
szenie Kupców, Związek Polski, Zrze-
szenie Kupców Chłopskich w Poznaniu,
i Związek Obrony Przemysłu Polskie-
go, do którego biura w Poznaniu przy-
jął Rzeczypospolitej i uprasza się kie-
rować wszelkie zgłoszenia.

**PAMIETAJ
O BEZROBOTNYCH
NARODOWCACH**

Wydawnictwo to jest największą z
podjętych dotychczas w Polsce prób
zgrupowania rzemieślników, branż
i placówek wytwórczych oraz hurto-
w i w księdze adresowej dla użyt-
ku najszerzych warstw ludności. Za-
interesowanie jest tak wielkie, że
Związek Obrony Przemysłu Polskiego
otrzymuje mnóstwo zapytań ze wszyst-
kich stron świata od Polaków pragną-
cych nawiązać z krajem macierzystym
kontakty gospodarcze.

Ze Skorowidza korzystać będzie nie
tylko konsument, któremu podaje się
polskie źródła wytwórczości wielkiej,
średniej i drobnej, ale również korzy-
stają i wszyscy wytwórcy polscy z
których żadnego nie powinno zabrak-
nąć w nowym wydaniu Skorowidza.